

รายงานผลการดำเนินงาน

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สนองพระราชดำริโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

(อพ.สธ. – มร.นม.)

ประจำปีงบประมาณ 2558

จัดทำโดย

คณะอนุกรรมการ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สนองพระราชดำริโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

คำนำ

รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2558 ของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จัดทำขึ้นเพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาในรอบปีงบประมาณ 2558 โดยกล่าวถึงกิจกรรมที่ได้ดำเนินการและการใช้งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา การดำเนินงานดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความตระหนักที่จะอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพืชอย่างยั่งยืน การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงและบังเกิดผลดีเนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และการติดตามดูแลจากคณะทำงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คณะทำงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ที่ได้มีส่วนสนับสนุน และช่วยให้กิจกรรมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยตามเจตนารมณ์ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานยังมีปัญหาและอุปสรรคบางประการ ที่คณะทำงานต้องนำมาพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้เกิดผลดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

คณะอนุกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สนองพระราชดำริโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญภาพ	
สรุปผลการดำเนินงาน	
กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร: กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุ์กรรมพืช	
1. โครงการเก็บรวบรวมตัวอย่างพรรณไม้และจัดทำทะเบียนพรรณไม้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	4
2. โครงการสำรวจความหลากหลายและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรในท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา (พื้นที่ตำบลนางพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา)	11
กรอบการใช้ประโยชน์: กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุ์กรรมพืช	
1. โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชท้องถิ่นร่วมกับโปรตีนไหม	14
กรอบการสร้างจิตสำนึก: กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช	
1. โครงการค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช	19
2. โครงการบริหารพิพิธภัณฑ์พืชและประสานงานโครงการ	23
3. โครงการจัดนิทรรศการในงานประชุมวิชาการและนิทรรศการ อพ.ศช.	25

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตัวอย่างพรรณไม้แห้ง 100 ชนิด ในพิพิธภัณฑ์พืช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	1
2. ผลประเมินโครงการค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืช	19

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. การเก็บรักษาตัวอย่างพรรณไม้ในพิพิธภัณฑ์พืช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	6
2. รูปแบบฐานข้อมูลพรรณไม้เบื้องต้น พิพิธภัณฑ์พืช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	6
3. กิจกรรมการใช้ประโยชน์จากพิพิธภัณฑ์พืช	7
4. ภาพกิจกรรมค่ายเยาวชน	20
5. การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานและคณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการฯ	23
6. นิทรรศการความหลากหลายทางชีวภาพ	24
7. นิทรรศการเทิดพระเกียรติพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ประจำปี 2558	25
8. นิทรรศการพรรณไม้ในพระนาม	25

กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร : กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุ์กรรมพืช

ชื่อโครงการ	โครงการเก็บรวบรวมตัวอย่างพรรณไม้และจัดทำทะเบียนพรรณไม้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
หัวหน้าโครงการ	อาจารย์ ดร. เทียมหทัย ชูพันธ์
สอดคล้องกับกิจกรรม	กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุ์กรรมพืช
สอดคล้องกับแผนแม่บท	ระยะ 5 ปีที่ห้า (ตุลาคม พ.ศ. 2554 – กันยายน พ.ศ.2559)กิจกรรม 2.2 กิจกรรมเก็บรวบรวมตัวอย่างพรรณไม้ท้องถิ่นเพื่อการอ้างอิงและการประยุกต์ใช้ (พิพิธภัณฑ์พืช)

หลักการและเหตุผล

โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สนองพระราชดำริซึ่งได้ดำเนินการติดต่อกันมาเป็นระยะพอสมควร มีผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนแม่บทของโครงการ อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่ห้า (ตุลาคม พ.ศ. 2554 – กันยายน พ.ศ.2559) ภายใต้กรอบการดำเนินงาน 3 กรอบ ดังนี้ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากรกรอบการใช้ประโยชน์และกรอบการสร้างจิตสำนึก

กรอบการเรียนรู้ทรัพยากรกิจกรรมที่โครงการ อพ.สธ. – มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้ดำเนินการต่อเนื่องเรื่อยมา ได้แก่ การสำรวจและเก็บรวบรวมตัวอย่างพรรณไม้เพื่อการอ้างอิง โดยเก็บตัวอย่างในรูปพรรณไม้แห้งและดองรักษาสภาพ ซึ่งเก็บรักษาไว้ที่ห้องพิพิธภัณฑ์พืชมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวนตัวอย่างพรรณไม้ ดังกล่าวนั้นมีจำนวนชนิดที่น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนพรรณไม้ทั้งหมดที่คาดว่าจะพบในประเทศไทย และได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างจากบางพื้นที่เท่านั้น คาดว่ามีพืชอีกจำนวนหลายชนิดที่ยังไม่มีการเก็บตัวอย่างจากพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดขนาดใหญ่ มีพื้นที่จำนวนมากและมีความแตกต่างทางด้านภูมิประเทศเป็นอย่างมาก ทำให้การเก็บตัวอย่างพรรณไม้ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ดังนั้นการเก็บตัวอย่างพรรณไม้เพื่ออ้างอิงการมีอยู่จริงในพื้นที่จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและมีความเร่งด่วนก่อนที่ทรัพยากรเหล่านี้จะสูญหายไปจากพื้นที่ นอกจากนี้ตัวอย่างพรรณไม้ที่เก็บรวบรวมไว้ในห้องพิพิธภัณฑ์พืชยังสามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น และพัฒนาไปสู่พิพิธภัณฑ์พืชในระดับภาคเพื่อใช้เป็นแหล่งเปรียบเทียบอ้างอิงพรรณไม้ท้องถิ่นได้ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เก็บรวบรวมและรักษาสภาพตัวอย่างพรรณไม้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
2. จัดทำฐานข้อมูลตัวอย่างพรรณไม้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

งบประมาณ

เงินงบประมาณแผ่นดิน ศูนย์วิทยาศาสตร์ โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชฯ จำนวน 30,000 บาท ครุภัณฑ์และสถานที่ปฏิบัติการเก็บตัวอย่าง โปรแกรมวิชาชีววิทยา และศูนย์วิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ดร.เทียมหทัย ชูพันธุ์ คณะอนุกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

สรุปผลการดำเนินการ

1. มีการเก็บรวบรวมและรักษาสภาพตัวอย่างพรรณไม้ในพิพิธภัณฑ์พืช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 100 ชนิด เพื่อใช้ในการอ้างอิง การบริการวิชาการ และการเรียนการสอน (ตารางที่ 1 และภาพที่ 1)
2. มีฐานข้อมูลเบื้องต้นตัวอย่างพรรณไม้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเพื่อใช้ในการสืบค้นการเผยแพร่ผลงาน การเรียนการสอน และการบริการวิชาการ (ภาพที่ 2)
3. ทราบความหลากหลายของพรรณไม้ในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำหนังสือพรรณไม้ ในมหาวิทยาลัยและป้ายชื่อพรรณไม้ในอนาคต
4. เพิ่มเติมข้อมูลใน มคอ.3 และ มคอ.5 เพื่อเป็นกรณีศึกษาการบูรณาการสู่การเรียนการสอนในรายวิชา พฤกษศาสตร์ อนุกรมวิธาน พืชท้องถิ่น และสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
5. มีฐานข้อมูลอ้างอิงสู่การร่วมรักษาวัดนธรรมและภูมิปัญญาพื้นบ้านในการศึกษาต่อยอดการใช้ประโยชน์จากพืช สมุนไพรในท้องถิ่นในรายวิชาปัญหาพิเศษทางชีววิทยา

ตารางที่ 1 ตัวอย่างพรรณไม้แห่ง 100 ชนิด ในพิพิธภัณฑ์พืช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ลำดับ	ชื่อไทย	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
1	ใบเงิน	<i>Graptophyllum pictum</i> (L.) Griff.	Acanthaceae
2	ด้อยตั้ง	<i>Ruellia tuberosa</i> L.	Acanthaceae
3	บานไม่รู้โรยป่า	<i>Gomphrena celosioides</i> Mart.	Amaranthaceae
4	พลับพลึง	<i>Crinum asiaticum</i> L. var. <i>asiaticum</i>	Amaryllidaceae
5	มะม่วงหัวแมงวัน	<i>Buchanania lanzan</i> Spreng.	Anacardiaceae
6	ฮ้อยช้าง	<i>Lannea coromandelica</i> (Houtt.) Merr.	Anacardiaceae
7	มะม่วงบ้าน	<i>Mangifera indica</i> L.	Anacardiaceae
8	มะกอก	<i>Spondias pinnata</i> (L. f.) Kurz	Anacardiaceae
9	กะเจียน	<i>Hubera cerasoides</i> (Roxb.) Chaowasku	Annonaceae
10	ยี่โถ	<i>Nerium oleander</i> L.	Apocynaceae
11	โมกมัน	<i>Wrightia arborea</i> (Dennst.) Mabb.	Apocynaceae
12	โมกบ้าน	<i>Wrightia religiosa</i> (Teijsm. & Binn.) Benth. ex Kurz	Apocynaceae
13	หมอน้อย	<i>Cyanthilium cinereum</i> (L.) H. Rob.	Asteraceae
14	ตีนตุ๊กแก	<i>Tridax procumbens</i> L.	Asteraceae
15	ปีบ	<i>Millingtonia hortensis</i> L. f.	Bignoniaceae

ลำดับ	ชื่อไทย	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
16	ทองอุไร	<i>Tecoma stans</i> (L.) Juss. ex Kunth	Bignoniaceae
17	กุ่มบก	<i>Crateva adansonii</i> DC. subsp. <i>trifoliata</i> (Roxb.) Jacobs	Capparaceae
18	แจง	<i>Maerua siamensis</i> (Kurz) Pax	Capparaceae
19	สนทะเล	<i>Casuarina equisetifolia</i> L.	Casuarinaceae
20	ผักเสี้ยน	<i>Cleome gynandra</i> L.	Cleomaceae
21	สะแกนา	<i>Combretum quadrangulare</i> Kurz	Combretaceae
22	รกฟ้า	<i>Terminalia alata</i> B. Heyne ex Roth	Combretaceae
23	หูกวาง	<i>Terminalia catappa</i> L.	Combretaceae
24	สมอไทย	<i>Terminalia chebula</i> Retz. var. <i>chebula</i>	Combretaceae
25	เอื้องหมาขานา	<i>Cheilocostus speciosus</i> (J. Koenig) C. D. Specht	Costaceae
26	ตำลึง	<i>Coccinia grandis</i> (L.) Voigt	Cucurbitaceae
27	ยางนา	<i>Dipterocarpus alatus</i> Roxb. ex G. Don	Dipterocarpaceae
28	พลวง	<i>Dipterocarpus tuberculatus</i> Roxb.	Dipterocarpaceae
29	รัง	<i>Shorea siamensis</i> Miq.	Dipterocarpaceae
30	ดัมเต่าตัน	<i>Diospyros ehretoides</i> Wall. ex G. Don	Ebenaceae
31	มะเกลือ	<i>Diospyros mollis</i> Griff.	Ebenaceae
32	ตะโกนา	<i>Diospyros rhodocalyx</i> Kurz	Ebenaceae
33	โกสน	<i>Codiaeum variegatum</i> (L.) Rumph. ex A. Juss	Euphorbiaceae
34	น้านมราชสีห์	<i>Euphorbia hirta</i> L.	Euphorbiaceae
35	กระเบื้องเจ็ดตัว	<i>Excoecaria cochinchinensis</i> Lour. var. <i>cochinchinensis</i>	Euphorbiaceae
36	ปัดดาเวีย	<i>Jatropha integerrima</i> Jacq.	Euphorbiaceae
37	ขันทองพวยบาท	<i>Suregada multiflora</i> (A. Juss.) Baill.	Euphorbiaceae
38	กระถินณรงค์	<i>Acacia auriculiformis</i> A. Cunn. ex Benth.	Fabaceae
39	กระถินพิมาน	<i>Acacia tomentosa</i> Willd.	Fabaceae
40	จามจุรี	<i>Albizia saman</i> (Jacq.) Merr.	Fabaceae
41	กาหลง	<i>Bauhinia acuminata</i> L.	Fabaceae
42	ชงโค	<i>Bauhinia purpurea</i> L.	Fabaceae
43	ทองกวาว	<i>Butea monosperma</i> (Lam.) Taub.	Fabaceae
44	ราชพฤกษ์	<i>Cassia fistula</i> L.	Fabaceae
45	อัญชัน	<i>Clitoria ternatea</i> L.	Fabaceae
46	ฉนวน	<i>Dalbergia nigrescens</i> Kurz	Fabaceae
47	หางนกยูงฝรั่ง	<i>Delonix regia</i> (Bojer ex Hook.) Raf.	Fabaceae

ลำดับ	ชื่อไทย	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
48	สารธร	<i>Millettia leucantha</i> Kurz var. <i>buteoides</i> (Gagnep.) P. K. Lôt	Fabaceae
49	ไมยราบ	<i>Mimosa pucida</i> L.	Fabaceae
50	มะขามเทศ	<i>Pithecellobium dulce</i> (Roxb.) Benth.	Fabaceae
51	ประดู่บ้าน	<i>Pterocarpus indicus</i> Willd.	Fabaceae
52	ประดู่ป่า	<i>Pterocarpus macrocarpus</i> Kurz	Fabaceae
53	โสมน้ำ	<i>Saraca indica</i> L.	Fabaceae
54	แสมสาร	<i>Senna garrettiana</i> (Craib) H. S. Irwin & Barneby	Fabaceae
55	จี่เหล็ก	<i>Senna siamea</i> (Lam.) H. S. Irwin & Barneby	Fabaceae
56	ทรงบาดาล	<i>Senna surattensis</i> (Burm. f.) H. S. Irwin & Barneby	Fabaceae
57	แคบ้าน	<i>Sesbania grandiflora</i> (L.) Poir.	Fabaceae
58	มะค่าแต้	<i>Sindora siamensis</i> Teijsm. ex Miq. var. <i>siamensis</i>	Fabaceae
59	มะขาม	<i>Tamarindus indica</i> L.	Fabaceae
60	แดง	<i>Xylia xylocarpa</i> (Roxb.) W. Theob. var. <i>kerrii</i> (Craib & Hutch.) I. C. Nielsen	Fabaceae
61	หมีเหม็น	<i>Litsea glutinosa</i> (Lour.) C. B. Rob.	Lauraceae
62	จิกนา	<i>Barringtonia acutangula</i> (L.) Gaertn.	Lecythidaceae
63	กระโดน	<i>Careya arborea</i> Roxb.	Lecythidaceae
64	ตะแบกนา	<i>Lagerstroemia floribunda</i> Jack var. <i>floribunda</i>	Lythraceae
65	เสลา	<i>Lagerstroemia loudonii</i> Teijsm. & Binn.	Lythraceae
66	อินทนิลบก	<i>Lagerstroemia macrocarpa</i> Wall. ex Kurz	Lythraceae
67	อินทนิลน้ำ	<i>Lagerstroemia speciosa</i> (L.) Pers.	Lythraceae
68	จำปี	<i>Magnolia × alba</i> (DC.) Figlar	Magnoliaceae
69	ชบา	<i>Hibiscus rosa-sinensis</i> L.	Malvaceae
70	พลับพลา	<i>Microcos tomentosa</i> Sm.	Malvaceae
71	แดงสะแง	<i>Schoutenia ovata</i> Korth.	Malvaceae
72	สะเดา	<i>Azadirachta indica</i> A. Juss.	Meliaceae
73	สะเดาอินเดีย	<i>Azadirachta indica</i> A. Juss. var. <i>indica</i> Neem	Meliaceae
74	ขนุน	<i>Artocarpus heterophyllus</i> Lam.	Moraceae
75	ไทร	<i>Ficus annulata</i> Blume	Moraceae
76	ยางอินเดีย	<i>Ficus elastic</i> Roxb. ex Hornem	Moraceae
77	ข่อย	<i>Streblus asper</i> Lour.	Moraceae
78	มะรุม	<i>Moringa oleifera</i> Lam.	Moringaceae

ลำดับ	ชื่อไทย	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
79	ตะขบฝรั่ง	<i>Muntingia calabura</i> L.	Muntingiaceae
80	แปรงล้างขวด	<i>Callistemon lanceolatus</i> (Sm.) Sweet	Myrtaceae
81	ยูคาลิปตัส	<i>Eucalyptus globulus</i> Labill.	Myrtaceae
82	หว่า	<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	Myrtaceae
83	เฟื่องฟ้า	<i>Bougainvillea spectabilis</i> Willd.	Nyctaginaceae
84	ช้าน้ำ	<i>Ochna integerrima</i> (Lour.) Merr.	Ochnaceae
85	มะกา	<i>Bridelia ovata</i> Decne.	Phyllanthaceae
86	มะขม	<i>Phyllanthus acidus</i> (L.) Skeel	Phyllanthaceae
87	ลูกใต้ใบ	<i>Phyllanthus amarus</i> Schumach. & Thonn.	Phyllanthaceae
88	มะขามป้อม	<i>Phyllanthus emblica</i> L.	Phyllanthaceae
89	ตะครอง	<i>Ziziphus cambodiana</i> Pierre	Rhamnaceae
90	ระเวียง	<i>Catunaregam tomentosa</i> (Blume ex DC.) Tirveng.	Rubiaceae
91	คำมอกหลวง	<i>Gardenia sootepensis</i> Hutch.	Rubiaceae
92	เจ็ม	<i>Ixora javanica</i> (Blume) DC.	Rubiaceae
93	กระท่อม	<i>Mitragyna diversifolia</i> (Wall ex. G. Don) Havil.	Rubiaceae
94	ยอป่า	<i>Morinda coreia</i> Buch.-Ham.	Rubiaceae
95	มะสัง	<i>Feroniella lucida</i> (Scheff.) Swingle	Rutaceae
96	แก้ว	<i>Murraya paniculata</i> (L.) Jack	Rutaceae
97	ตะขบป่า	<i>Flacourtia indica</i> (Burm. f.) Merr.	Salicaceae
98	ตะคร้อ	<i>Schleichera oleosa</i> (Lour.) Merr.	Sapindaceae
99	พิกุล	<i>Mimusops elengi</i> L.	Sapotaceae
100	เทียนหยด	<i>Duranta erecta</i> L.	Verbenaceae

ภาพที่ 1. การเก็บรักษาตัวอย่างพรรณไม้ในพิพิธภัณฑ์พืช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

No. ลำดับ	Family name ชื่อวงศ์	Scientific name ชื่อวิทยาศาสตร์	Local name ชื่อท้องถิ่น	Habit วัสดุ	Duplicate จำนวนชิ้น	Determination ระบุ (ตร.เทียบหนังสือ ชูพันธ์)	Date of collection วัน/เดือน/ปีเก็บ	Area	Collector
3	Acanthaceae 1	<i>Acanthus ebracteatus</i>	เหล็กปลาหมอ	ไม้พุ่ม	8	-	09/02/2548		
4	Acanthaceae 2	<i>Andrographis paniculata</i>	ฟ้าทะลายโจร	ไม้พุ่ม	23	-	24/11/2545		
5	Acanthaceae 3	<i>Barleria lupulina</i>	เสลดพังพอนตัวผู้	ไม้พุ่ม	1	-	14/11/2544		
6	Acanthaceae 4	<i>Crossandra infundibuliformis</i>	ลั่นทมสีปื้น	ไม้พุ่ม	2	-	06/01/2547		
7	Acanthaceae 5	<i>Justicia adhatoda</i>	เสียด	ไม้พุ่ม	4	-	28/01/2551		
8	Acanthaceae 6	<i>Justicia fragilis</i>	ปักชำ	ไม้พุ่ม	2	-	06/08/2545		
9	Acanthaceae 7	<i>Gratophyllum pictum</i>	ใบเงินใบทอง	ไม้พุ่ม	7	<i>Pseuderanthemum carruthersii</i>	04/01/2551		
10	Acanthaceae 8	<i>Rhinacanthus nasutus</i>	ทองพันชั่ง	ไม้พุ่ม	4	-	16/02/2557		
11	Acanthaceae 9	<i>Ruellia tuberosa</i>	ค่อมช้าง	ไม้ล้มลุก	7	-	10/02/2548		
12	Acanthaceae 10	<i>Thunbergia erecta</i>	รองไม้	ไม้พุ่ม	6	ชั่งนาง	18/07/2544		
13	Acanthaceae 11	<i>Thunbergia erecta</i>	ชั่งนาง	ไม้พุ่ม	2	??? รอดตรวจสอบชิ้นตัวอย่าง	01/01/2554		
14	Acanthaceae 12	<i>Thunbergia fragrans</i>	ขลุ่ยปากกา	ไม้เลื้อย	1	-	27/10/2548		
15	Acanthaceae 13	<i>Thunbergia grandiflora</i>	สลวยอินทนิล	ไม้เลื้อย	1	-	02/01/2547		
16	Acanthaceae 14	<i>Thunbergia laurifolia</i>	รางจืด	ไม้เลื้อย	3	-	30/09/2544		
17	Azaceae 1	<i>Trianthema portulacastrum</i>	ผักเขยชิ้น	ไม้ล้มลุก	5	-	20/02/2557		
18	Amaranthaceae 1	<i>Achyrothes aspera</i>	พันธุ หนุ่ยดำขาว	ไม้ล้มลุก	8	-	05/09/2546		
19	Amaranthaceae 2	<i>Aternanthera phloxeroides</i>	ผักเย็ดเทศ	ไม้ล้มลุก	2	ผักเย็ดน้ำ?	18/02/2554		
20	Amaranthaceae 3	<i>Aternanthera pungens</i>	ผักเย็ด	ไม้ล้มลุก	7	โลกกระสุนเล็ก?	15/01/2545		
21	Amaranthaceae 4	<i>Gomphrena celosoides</i>	บานไม้อูริยฝรั่ง	ไม้ล้มลุก	6	<i>Aternanthera</i>	20/11/2014		
22	Amaranthaceae 5	<i>Amaranthus spinosus</i>	ผักขมหนาม	ไม้ล้มลุก	2	-	10/01/2554		
23	Amaranthaceae 6	<i>Amaranthus viridis</i>	ผักขม	ไม้ล้มลุก	23	-	14/07/2556		
24	Amaranthaceae 7	<i>Celosia argentea</i>	หอนกไทย	ไม้ล้มลุก	8	-	no date		
25	Amaranthaceae 8	<i>Gomphrena globosa</i>	บานไม้อูริย	ไม้ล้มลุก	22	-	no date		

ภาพที่ 2. รูปแบบฐานข้อมูลพรรณไม้เบื้องต้น พิพิธภัณฑ์พืช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ภาพที่ 3. กิจกรรมการใช้ประโยชน์จากพิพิธภัณฑ์พืช

สรุปผลของโครงการ

การเก็บรวบรวมตัวอย่างและการจัดทำทะเบียนพรรณไม้ให้มีความเป็นปัจจุบันนับเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพื่อประโยชน์สูงสุดในการสืบค้น การใช้งานในการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ เช่น พฤษศาสตร์ อนุกรมวิธาน พืชท้องถิ่น และงานบริการวิชาการ เช่น ค่ายวิทยาศาสตร์ ทัศนศึกษางานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เป็นต้น อย่างไรก็ตามการเก็บรวบรวมตัวอย่างพรรณไม้จำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มจำนวนตัวอย่างในพิพิธภัณฑ์พืชให้ครอบคลุมมากขึ้น มีการจัดหมวดหมู่และป้ายกำกับเพื่อความเรียบร้อยและสะดวกในการใช้งาน มีการดูแลรักษาสภาพตัวอย่างที่เก็บรักษาไว้ให้อยู่ในสภาพดี และจัดเก็บตัวอย่างทดแทนในกรณีที่เกิดการชำรุดหรือสูญหาย ส่วนการจัดทำทะเบียนพรรณไม้ จำเป็นต้องมีการจัดเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ชื่อวงศ์ (Family name) ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name) ชื่อท้องถิ่น (Local name) หมายเลขกำกับตัวอย่าง (Collection No.) จำนวนชิ้นตัวอย่าง (Duplicate) สถานที่เก็บ (Area) วันเดือนปีที่เก็บ (Date) ผู้เก็บตัวอย่าง (Collector) และมีการตรวจสอบความถูกต้องของป้ายชื่อก่อนการจัดทำทะเบียน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการอ้างอิงซึ่งฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบันการจัดการพิพิธภัณฑ์พืชที่ดี จะส่งผลให้ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอก เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริการวิชาการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย สามารถผลักดันสู่การเป็นแหล่งเทียบเคียงตัวอย่าง แหล่งเรียนรู้และสืบค้นข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ได้

กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร: กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช

ชื่อโครงการ	สำรวจความหลากหลายและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา
หัวหน้าโครงการ	อาจารย์ ดร.ชาลัตร์ บุญญาสิทธิ ดร.เทียมหทัย ชูพันธ์ และ ดร.แหวดาว คาทอง
สอดคล้องกับกิจกรรม	กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช
สอดคล้องกับแผนแม่บท	ระยะ 5 ปีที่ห้า (ตุลาคม พ.ศ. 2554 – กันยายน พ.ศ.2559) กิจกรรมที่ 2.4 กิจกรรมสำรวจความหลากหลายและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพืชท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

หลักการและเหตุผล

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (อพ.สธ.-มร.นม.) เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สนองพระราชดำริ ซึ่งได้ดำเนินการติดต่อกันมาเป็นระยะพอสมควร มีผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนแม่บทของโครงการ อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่ 5 (ตุลาคม พ.ศ. 2554 – กันยายน พ.ศ. 2559) ภายใต้กรอบการดำเนินงาน 3 กรอบ ดังนี้ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กรอบการใช้ประโยชน์ และกรอบการสร้างจิตสำนึกการสำรวจความหลากหลายและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ทรัพยากร เป็นกิจกรรมหนึ่งที่อยู่ภายใต้กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจข้อมูลความหลากหลายทั้งทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ในพื้นที่ที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนา เช่น การทำอ่างเก็บน้ำ ทำถนน เปลี่ยนแปลงจากป่าธรรมชาติเป็นพื้นที่เกษตรกรรม หรือการทำโรงงานอุตสาหกรรม การจัดทำบ้านจัดสรร ฯลฯ ซึ่งพันธุกรรมในพื้นที่เหล่านั้นจะสูญไป

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลชนงพระ ได้ขอความอนุเคราะห์บุคลากรด้านการศึกษาวิจัยงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (ตามหนังสือที่ นม 71201/ ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2557) คณะทำงาน อพ.สธ.-มร.นม. จึงได้เลือกพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชนงพระเป็นพื้นที่เป้าหมายในการสำรวจความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจข้อมูลความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ ในพื้นที่ตำบลชนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อการวางแผนใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
2. เพื่อสนองแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เกี่ยวกับงานอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
3. เพื่อสร้างความร่วมมือกับองค์กรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายในการสำรวจฐานทรัพยากรท้องถิ่น

กิจกรรม

1. การสำรวจความหลากหลายและการใช้ประโยชน์สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังหน้าดินในลำตะคอง ในตำบลชนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

2. การสำรวจความหลากหลายและการใช้ประโยชน์พรรณไม้เด่นริมฝั่งลำตะคอง ในตำบลชนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

3. การสำรวจความหลากหลายของไลเคนบนพรรณไม้เด่นริมฝั่งลำตะคอง ในตำบลชนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

งบประมาณ

เงินงบประมาณบำรุงการศึกษา ศูนย์วิทยาศาสตร์ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ จำนวน 80,000 บาท ครุภัณฑ์และสถานที่ปฏิบัติการเก็บตัวอย่าง โปรแกรมวิชาชีววิทยา และ ศูนย์วิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะทำงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ดังนี้

1. อาจารย์ดร.ชายฉัตร บุญญานูสิทธิ์ หัวหน้าคณะทำงาน	
2. อาจารย์ดร.เทียมหทัย ชูพันธ์	คณะทำงาน
3. อาจารย์ดร.แหวดดาว ดาทอง	คณะทำงาน
4. นายประภวิญญ์ พิกุลนอก	คณะทำงาน
5. นางอมรรัตน์ สมิตินทุ	คณะทำงาน
6. นางณัฐนพิน ศรีราชเลา	คณะทำงาน
7. อาจารย์ดร.ณัฐกานต์ ศาสตร์สูงเนิน	ผู้ประสานงานและคณะทำงาน

ผลการดำเนินงาน

(รายละเอียดผลการดำเนินงานนำเสนอในรายงานฉบับสมบูรณ์)

สรุปผลการดำเนินงาน

กิจกรรมย่อยที่ 1 สำรวจความหลากหลายและการใช้ประโยชน์พรรณไม้เด่นริมฝั่งลำตะคอง ตำบลชนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

จากการสำรวจความหลากหลายของพรรณไม้เด่นริมลำตะคอง ตำบลชนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยการสำรวจแนวริมฝั่งลำตะคอง 4 จุด พบว่า มีทรัพยากรพรรณไม้ที่น่าสนใจ มีขนาดใหญ่ มีสรรพคุณในด้านสมุนไพรที่สามารถพัฒนาต่อยอด(ตารางที่ 1) ในส่วนของการเลือกพืชศึกษาของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลชนงพระได้ และปัจจุบันมีแนวโน้มลดจำนวนลงอย่างมากในธรรมชาติ เช่น ปอขาว สมพง มะหาด ยางนา เป็นต้น ที่ควรค่าแก่การทำความเข้าใจและร่วมมือของคนในท้องถิ่นในการอนุรักษ์ไว้ อย่างไรก็ตามพื้นที่ตลอดแนวลำตะคองที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีเป้าหมายที่จะพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น เป็นพื้นที่ส่วนบุคคลซึ่งบางจุดยากต่อการเข้าถึง เนื่องจากถูกปิดกั้นและมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปเพื่อการใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ เช่น การเลี้ยงสัตว์ สร้างที่อยู่อาศัย ทำการเกษตร เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดูแลรักษาพรรณไม้ในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังพบว่า พื้นที่บางจุดของลำตะคองมีพรรณไม้น้ำบางชนิดขึ้นอยู่อย่างหนาแน่นและมีแนวโน้มกระจายตัวอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากการ

ปล่อยน้ำจากชุมชนลงสู่แหล่งน้ำ ส่งผลให้คุณสมบัติของน้ำเปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ ในด้านความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากพรรณพืชในท้องถิ่นนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นความรู้ที่ได้รับการบอกเล่าสืบต่อมา แต่ปัจจุบันไม่ได้นำไปใช้เท่าที่ควร เนื่องจากความก้าวหน้าของสังคม การแพทย์ เทคโนโลยี สิ่งสังเคราะห์และสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ จึงอาจทำให้ชุมชนเล็งเห็นประโยชน์ในการที่จะช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรท้องถิ่นน้อยลงได้ ดังนั้นการสร้างความรู้เข้าใจกับชุมชนจึงน่าจะเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่องค์กรส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติให้เกิดผลเป็นประการแรก เพื่อปลูกสร้างจิตสำนึกการรักและหวงแหนทรัพยากร ซึ่งให้เห็นถึงประโยชน์ทั้งในส่วนของการมีอยู่ของทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

กิจกรรมย่อยที่ 2 การสำรวจความหลากหลายและการใช้ประโยชน์สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังหน้าดินในลำตะคอง ในตำบลขนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

จากการเก็บตัวอย่างจากจุดเก็บตัวอย่างทั้งสิ้น 6 บริเวณของลำน้ำลำตะคองช่วงที่ไหลผ่านตำบลขนงพระ ทำให้พบสัตว์ทั้งสิ้น 3,942 ตัว จาก 72 แท๊กซ่า ใน 2 ไฟลัม ได้แก่ กลุ่มสัตว์ขาข้อหรือไฟลัมอาร์โทรพอด้าและกลุ่มหอยหรือไฟลัมมอลลัสกา โดยสัตว์ในไฟลัมอาร์โทรพอด้ายังอาจแบ่งสัตว์ไว้เป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มแมลง (Insects) พบทั้งสิ้น 8 อันดับ (Order) และกลุ่ม ครัสตาเซีย (Crustaceans) ประกอบด้วยปูและกุ้ง ส่วนกลุ่มหอยพบทั้งหอยฝาเดียว คลาดแกสโตรพอด้า (Class Gastropoda) และหอยสองฝาคลาสไบวาลเวีย (Class Bivalvia) ราชานามของสัตว์ที่พบและจำนวนของสัตว์นั้นในแต่ละจุดเก็บตัวอย่างแสดงในตารางที่ 1 ทั้งนี้ สัตว์ในกลุ่มแมลงที่พบมากที่สุดได้แก่ กลุ่มหนอนแดงวงศ์ไคโรโนมิดี (Family Chironomidae)

กิจกรรมย่อยที่ 3 การสำรวจความหลากหลายของไลเคนบนพรรณไม้เด่นริมฝั่งลำตะคอง ในตำบลขนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

การศึกษาชนิดและปริมาณไลเคนเปลือกไม้ในเขต อบต.ขนงพระ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา โดยเก็บตัวอย่างไลเคนจากต้นไม้จำนวน 48 ต้น ในเดือนกุมภาพันธ์ 2558 เก็บรวบรวมตัวอย่างไลเคนเปลือกไม้ได้จำนวน 126 ตัวอย่าง กลุ่มไลเคนที่พบมี 22 แบบคือ ครัสโตส (ร้อยละ 72) และพอลิโอส (ร้อยละ 28) นำมาจำแนกได้ 25 ชนิด 16 สกุล 7 วงศ์ ได้แก่ Bacidiaceae, Chrysothricaceae, Graphidaceae, Lecanoraceae, Physciaceae, Teloschistaceae และ Thypetheliaceae ไลเคนชนิด *Hyperphyscia adglutinata* เป็นชนิดที่พบมากที่สุด รองลงมาคือ *Lecanora leprosa*, *L. albella* และ *Pyxine cocoes* ตามลำดับ จากการสำรวจพบว่ามีความหลากหลายชนิดและค่าดัชนีความหลากหลายชนิดมากที่สุดที่แปลงที่ 1 รองลงมาคือ แปลงที่ 3 แปลงที่ 4 และแปลงที่ 2 ตามลำดับ โดยพบว่าแปลงที่ 1 ความหลากหลายชนิดสูงสุดแตกต่างจากแปลงอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ส่วนค่าความสม่ำเสมอชนิดมีค่าสูงสุดที่แปลงที่ 3 (1.00) ค่าความคล้ายคลึงชนิดมีค่าสูงสุดที่แปลงระหว่างแปลงที่ 2 และ 4 (61.54) พบไลเคน 4 ชนิด คือ *Lecanora leprosa*, *L. albella*, *H. adglutinata* และ *Pyxine cocoes* ที่พบในทุกแปลงสำรวจ

กรอบการใช้ประโยชน์ : กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช

ชื่อโครงการ	โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชท้องถิ่นร่วมกับโปรตีนไหม
หัวหน้าโครงการ	ศูนย์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
สอดคล้องกับกิจกรรม	กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช
สอดคล้องกับแผนแม่บท	ระยะ 5 ปีที่ห้า (ตุลาคม พ.ศ. 2554 – กันยายน พ.ศ.2559) กิจกรรม 4.2 กิจกรรมแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าของพืชท้องถิ่น

หลักการและเหตุผล

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (อพ.สธ. – มร.นม.) เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ดำเนินงานสนองพระราชดำริ และได้ดำเนินการติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาหลายปี มีผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนแม่บทของโครงการ อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่ 5 (ตุลาคม พ.ศ.2554 – กันยายน พ.ศ.2559) ภายใต้กรอบการดำเนินงาน 3 กรอบ ดังนี้ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กรอบการใช้ประโยชน์ และกรอบการสร้างจิตสำนึก

การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชท้องถิ่นร่วมกับโปรตีนไหม ถือเป็นโครงการที่สอดคล้องกับกรอบการใช้ประโยชน์ เพราะเป็นการนำพืชท้องถิ่นที่มีคุณประโยชน์มาแปรรูปเพื่อใช้ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันและยังเป็นการเพิ่มมูลค่าของพืชท้องถิ่นเหล่านั้นด้วย ในส่วนของโปรตีนไหม หรือ เซริซิน (Serisin) เป็นโปรตีนธรรมชาติที่ได้จากเส้นไหมหรือรังไหมที่ช่วยป้องกันผิวแห้ง ลดการเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์บางชนิดและเป็นสารต้านอนุมูลอิสระ อีกทั้งกรดอะมิโนมากถึง 18 ชนิดช่วยเสริมสารอาหารให้เซลล์ที่สร้าง collagen และ elastin ซึ่งเป็นสายใยโปรตีนที่ช่วยพยุงผิวให้เต่งตึงและมีความยืดหยุ่น ทำให้ริ้วรอยต่างๆ ลดลง อีกทั้งยังมีคุณสมบัติพิเศษสามารถกักเก็บน้ำได้ดีจึงถูกนำมาใช้ประโยชน์ในหลายด้าน โดยเฉพาะนิยมนำมาใช้เป็นสารเพิ่มความชุ่มชื้นในผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง สิ่งทอ และทางการแพทย์ อีกทั้งในจังหวัดนครราชสีมายังเป็นสถานที่ที่มีการเลี้ยงไหมกันเป็นจำนวนมากคณะผู้จัดทำโครงการ จึงเลือกใช้โปรตีนไหมเป็นส่วนผสมในผลิตภัณฑ์

ในปัจจุบันมีพืชท้องถิ่นที่มีคุณประโยชน์อยู่มากมาย อีกทั้งประเทศไทยมีความหลากหลายของพืชพันธุ์ ทั้งในแง่สีส้มและคุณประโยชน์ที่ซ่อนอยู่ในพืชท้องถิ่นแต่ละชนิด เช่น สามารถนำไปใช้เป็นสมุนไพรหรือเป็นยารักษาโรค ซึ่งโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีฯ สนองพระราชดำริโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (อพ.สธ.–มร.นม.) เล็งเห็นถึงการนำพืชจากท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์และต้องการเพิ่มมูลค่าของพืชท้องถิ่นที่มีอยู่ ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้การใช้ประโยชน์จากพืชท้องถิ่น ใกล้เคียงสามารถนำความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าข้อมูลมาแปรรูปผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางเป็นต้น และยังเป็นการสร้างองค์ความรู้ให้คณะทำงานสามารถนำสูตรที่ได้จากการทำผลิตภัณฑ์เก็บไว้ใช้เป็นฐานข้อมูลและสามารถนำไปถ่ายทอดสู่ชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพืชท้องถิ่นที่มีประโยชน์และนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์
2. เพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปพืชท้องถิ่นร่วมกับโปรตีนไหม

งบประมาณ

เงินงบประมาณบำรุงการศึกษา ศูนย์วิทยาศาสตร์ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ จำนวน 50,000 บาท ครอบคลุม และสถานที่ปฏิบัติการศูนย์วิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผลการดำเนินงาน

(รายละเอียดผลการดำเนินงานนำเสนอในรายงานฉบับสมบูรณ์)

สรุปผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (อพ.สธ.-มร.นม.) โครงการย่อย การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชท้องถิ่นร่วมกับโปรตีนไหม โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพืชท้องถิ่นที่มีประโยชน์และนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ต่างๆ และเพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปพืชท้องถิ่นร่วมกับโปรตีนไหม จากการศึกษาข้อมูลพืชต่างๆ เพื่อนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์จากการแปรรูป ดังรายการต่อไปนี้

1. สบู่เหลวข้าวไรซ์เบอร์รี่ผสมโปรตีนไหม (Riceberry & Silk protein liquid soap)

ผลิตภัณฑ์สบู่เหลวมีส่วนผสมของข้าวไรซ์เบอร์รี่ และโปรตีนไหม ช่วยทำความสะอาดผิว พร้อมขจัดสิ่งสกปรกที่ตกค้างในชั้นตื้นผิว ล้างออกง่าย คุณค่าสารสกัดจากธรรมชาติช่วยบำรุงผิวพรรณให้ชุ่มชื้น ชับยังแบคทีเรีย ลดการอักเสบ การระคายเคือง ไม่ทำให้ผิวแห้งตึง ทำให้ผิวพรรณนุ่มสัมผัส

2. โลชั่นข้าวไรซ์เบอร์รี่ผสมโปรตีนไหม (Riceberry & Silk protein lotion)

ผลิตภัณฑ์โลชั่นมีส่วนผสมของข้าวไรซ์เบอร์รี่ที่มีปริมาณวิตามินอีสูง และโปรตีนไหมที่มีสารเซราไมด์ และกรดอะมิโนมากถึง 18 ชนิดรวมถึงธาตุอาหารอื่นๆจำนวนมาก จึงช่วยบำรุงผิวพรรณให้ชุ่มชื้น เก็บกักน้ำ ทำให้ผิวเนียนนุ่ม ลดการอักเสบและการระคายเคือง ทำให้ผิวพรรณมีสุขภาพดี

3. สบู่กลีเซอริน

สบู่ข้าวไรซ์เบอร์รี่ผสมโปรตีนไหม (Riceberry & Silk protein soap)

ผลิตภัณฑ์สบู่มีส่วนผสมของข้าวไรซ์เบอร์รี่และโปรตีนไหม ซึ่งมีโปรตีนและวิตามินอีสูง ช่วยทำความสะอาดผิว ทำให้ผิวสะอาดสดชื่น ทำให้ผิวพรรณเนียนนุ่ม ไม่แห้งตึง ทั้งยังมีสารช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระที่เป็นสาเหตุของการเกิดริ้วรอย ลดเลือนริ้วรอยจุดด่างดำ ทำให้ผิวพรรณมีสุขภาพดี

ตัวอย่างอื่นๆ สบู่กลีเซอรินสมุนไพร ได้แก่ สบู่ข้าวไรซ์เบอร์รี่ผสมน้ำผึ้ง สบู่มะขามผสมน้ำผึ้ง สบู่อัญชัน สบู่สาหร่ายสาปรูตินา สบู่ว่านหางจระเข้

4. น้ำยาอเนกประสงค์มะขามพลัส

ผลิตภัณฑ์น้ำยาอเนกประสงค์มีส่วนผสมของมะขาม มะกรูด ชา ใช้ล้างภาชนะ ทำความสะอาดพื้นผิวต่างๆ จัดการรอยเปื้อนบนเสื้อผ้า ทำความสะอาดเฟอร์นิเจอร์ ล้างออกง่าย ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นการประหยัดเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

5. เจลแอลกอฮอล์ว่านหางจระเข้ (Aloe alcohol gel)

ผลิตภัณฑ์เจลแอลกอฮอล์ว่านหางจระเข้ ใช้ทำความสะอาดมือเพื่อสุขภาพอนามัยที่ดี มีส่วนผสมของว่านหางจระเข้ และแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยปกป้องผิวจากเชื้อโรค ลดการแพ้ ผื่นคัน และการระคายเคืองตา ส่วนผสมของว่านหางจระเข้ช่วยให้ความชุ่มชื้น ปกป้องผิวจากความแห้งกร้านหลังการใช้ ถนอมมือ ลดเชื้อ เพื่อสุขภาพอนามัยที่ดี

6. สครับมะขาม (Tamarind scrub)

ผลิตภัณฑ์สครับขัดผิวจากมะขาม ว่านหางจระเข้ ขมิ้น และกากกาแฟ ช่วยขัดทำความสะอาดผิว กำจัดคราบสกปรกออกจากรูขุมขน และยังเป็น การช่วยกำจัดเซลล์ผิวที่ตายแล้วออกไป ช่วยฟื้นฟูสภาพผิวให้กลับมาสดใสเปล่งปลั่งเหมือนเดิม

โดยผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นจะเป็นการนำพืชจากท้องถิ่น ได้แก่ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ มาแปรรูปร่วมกับโปรตีนไหม และการนำพืช เช่น มะขาม ว่านหางจระเข้ มาใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์

กรอบการวางใจสำคัญ: กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ชื่อโครงการ	โครงการค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
หัวหน้าโครงการ	อาจารย์ ดร.ณัฐกานต์ ศาสตร์สูงเนิน
สอดคล้องกับกิจกรรม	กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
สอดคล้องกับแผนแม่บท	ระยะ 5 ปีที่ห้า (ตุลาคม พ.ศ. 2554 – กันยายน พ.ศ.2559)กิจกรรม 8.4 กิจกรรมเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

หลักการและเหตุผล

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (อพ.สธ.-มรภ.นครราชสีมา) เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สนองพระราชดำริ ดำเนินงานภายใต้กรอบการดำเนินงาน 3 กรอบ ดังนี้ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กรอบการใช้ประโยชน์ และกรอบการสร้างจิตสำนึก ในกรอบการสร้างจิตสำนึกมีกิจกรรมที่โครงการ อพ.สธ. - มรภ. นครราชสีมา ได้ดำเนินการต่อเนื่องเรื่อยมา ได้แก่ โครงการค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างให้นักเรียนและเยาวชนมีความรู้ในการอนุรักษ์เพิ่มมากขึ้น ได้รู้จักทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่นของตนเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลพืชพรรณและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการศึกษาค้นคว้าต่อไป อีกทั้งยังเป็นการปลูกจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นการจัดให้นักเรียนและนักศึกษาได้มีโอกาสได้เข้าค่ายเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับพันธุกรรมพืช รวมทั้งได้ปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร จะช่วยส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกที่ดี ในการอนุรักษ์ทรัพยากร ได้ดีกว่าการเรียนในเนื้อหาเพียงเท่านั้น อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้เป็นอย่างดีและรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และจากตัวชี้วัดและเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีเป้าหมายให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนบูรณาการการเรียนการสอนเข้ากับพันธกิจด้านการวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์อย่างรอบด้าน ดังนั้นการนำกระบวนการบริการทางวิชาการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริการวิชาการ เป็นสิ่งที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น โปรแกรมวิชาชีววิทยาและคณะทำงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชจึงได้จัดทำโครงการ บูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ภายใต้โครงการ “ค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืช” โดยมีการบูรณาการกับการเรียนการสอน และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ดังรายละเอียด ดังนี้

1. การนำกระบวนการบริการทางวิชาการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริการวิชาการ

โครงการค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืช สามารถนำมาบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา การจัดการเรียนการสอนชีววิทยา 2 (403492) ซึ่งเป็นรายวิชาที่เปิดสอนให้กับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา

ชั้นปีที่ 4 โดยนักศึกษาจะได้มีส่วนร่วมในการบริการวิชาการ ตั้งแต่การสำรวจความต้องการในการบริการวิชาการ การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและระดับชั้น และเป็นวิทยากรฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่ เข้าร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ดังปรากฏในแผนการสอนของรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3)

2. มีการสอดแทรกศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในกระบวนการเรียนการสอนหรือการมอบหมายงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น

เนื่องจาก ในการจัดค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืชมีกิจกรรมการสำรวจวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ชุมชนรอบๆ โรงเรียนที่จัดค่าย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ศึกษา โดยอาจารย์ผู้สอนรายวิชา การจัดการเรียนการสอนชีววิทยา 2 (403492) ได้มอบหมายงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยปรากฏอยู่ในแผนการสอนของรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) ให้นักศึกษาและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืชได้สำรวจและสัมภาษณ์ ข้อมูลด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้นำท้องถิ่นที่เป็นผู้อนุรักษ์ภูมิปัญญาเหล่านี้ จึงเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาที่เข้าไปร่วมสำรวจ ได้รู้จักศิลปะและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ในท้องถิ่น นักศึกษายังเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของของวัฒนธรรมภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชแก่เยาวชน
2. เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชสัตว์ชีวภาพและภูมิปัญญาแก่นักเรียนนักศึกษาและเยาวชน
3. เพื่อจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริการวิชาการและสอดแทรกศิลปะและวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการเรียนการสอนรายวิชาการจัดการเรียนการสอนชีววิทยา2
4. เพื่อสำรวจข้อมูลทรัพยากรพืชสัตว์ชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่จัดกิจกรรม

กิจกรรม

จัดค่ายเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยมีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. การสำรวจค่ายโดยการสอบถามข้อมูลความต้องการจากโรงเรียนที่เข้าร่วมงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในพื้นที่เป้าหมาย
2. การจัดค่ายเยาวชนโดยการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและทรัพยากรชีวภาพอื่นๆและการเก็บรักษาตัวอย่างให้กับนักเรียนในพื้นที่จัดกิจกรรม
3. การสำรวจทรัพยากรพืชสัตว์ชีวภาพและวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ชุมชนรอบๆ โรงเรียนที่จัดค่ายเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน
4. กิจกรรมอนุรักษ์และปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยการบำเพ็ญประโยชน์ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่บริเวณจัดค่ายเช่น การเก็บขยะทำความสะอาดบริเวณพื้นที่
5. กิจกรรมนันทนาการและการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคีและผสมผสานการแสดงท้องถิ่นเพื่อดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม

งบประมาณ

เงินงบประมาณแผ่นดิน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช หน้า ปม. 1-67 จำนวน 50,000 บาท รายละเอียดดังนี้

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ดร.ณัฐกานต์ ศาสตราสูงเนิน เลขานุการและคณะทำงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

สรุปผลการดำเนินงาน

โครงการค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืช จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 18 กุมภาพันธ์ และวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2558 ณ โรงเรียนตำบลโคกกรวด (ผดุงรัฐประชานุกูล) ต.โคกกรวด อ.เมือง จ.นครราชสีมา และพื้นที่ในชุมชนโดยรอบโรงเรียน

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม คือ นักเรียนโรงเรียนตำบลโคกกรวด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 97 คน นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 119 คน นอกจากนี้ยังมีผู้สนใจที่เป็นบุคคลภายนอกเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ครูประจำการ เจ้าหน้าที่โรงเรียนตำบลโคกกรวด และเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลโคกกรวด

กิจกรรมแบ่งเป็น 2 วัน คือ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2558 เป็นพิธีเปิดกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ณ โรงอาหารอาคารอนุเคราะห์ โรงเรียนตำบลโคกกรวด โดยนายกเทศบาลตำบลโคกกรวด นายปรีชา มิตรสูงเนิน เป็นประธานในพิธีเปิด โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนตำบลโคกกรวด ครูประจำการ พนักงานเทศบาล ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน ร่วมในพิธีเปิดกิจกรรม

ภายหลังจากพิธีเปิด นักเรียนและนักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อทำความรู้จักและสร้างความสามัคคี และแบ่งกลุ่มเพื่อเข้าฐานความรู้เรื่องการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยมีนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชั้นปีที่ 4 โปรแกรมวิชาชีววิทยา ที่เรียนรายวิชาการจัดการเรียนการสอนชีววิทยา 1 ทำหน้าที่เป็นวิทยากรประจำฐาน ให้ความรู้จำนวน 4 ฐานความรู้ดังนี้

- ฐานที่ 1 : การศึกษาและบันทึกลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพรรณไม้
- ฐานที่ 2 : การทำตัวอย่างพรรณไม้ (แห้ง/ ดอง/ เฉพาะส่วน)
- ฐานที่ 3 : การศึกษาลักษณะภายนอกภายในของพืชแต่ละส่วนโดยละเอียด
- ฐานที่ 4 : การสำรวจฐานทรัพยากรท้องถิ่น ด้านพืช สัตว์ ชีวภาพ และภูมิปัญญา

กิจกรรมวันที่ 2 เป็นกิจกรรมการสำรวจฐานทรัพยากรท้องถิ่น ในพื้นที่ชุมชนเทศบาลตำบลโคกกรวดโดยรอบโรงเรียนตำบลโคกกรวด โดยแบ่งเป็น 12 กลุ่ม ประกอบด้วยนักเรียนตำบลโคกกรวด นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลโคกกรวด ร่วมกันสำรวจทรัพยากรท้องถิ่น ด้านพืช สัตว์ ชีวภาพ และภูมิปัญญาในชุมชน โดยใช้ใบงานการสำรวจฐานทรัพยากรท้องถิ่น โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (9 ใบงาน) ในการสำรวจ ภายหลังจากการสำรวจ นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันสรุปผลการสำรวจ และสรุปกิจกรรมค่าย การมอบเกียรติบัตรให้กับนักเรียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม และพิธีปิดกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ผลการประเมินกิจกรรมของโครงการค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยนักเรียนโรงเรียนตำบลโคกกรวด จำนวน 95 คน สรุปผลการประเมินดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2. ผลประเมินโครงการค่ายเยาวชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
1.ความรู้ความเข้าใจและประโยชน์ก่อนและหลังการเข้าค่าย					
1.1 ก่อนการเข้าค่าย ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอยู่ในระดับใด	20.24	30.95	39.29	9.52	-
หัวข้อ					
ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
1.2 หลังการเข้าค่าย ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชเพิ่มขึ้นในระดับใด	30.12	63.86	6.02	0.00	-
1.3 ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนได้มากน้อยเพียงใด	42.86	40.66	16.48	0.00	-
ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม					
2.1 กิจกรรมมีความเหมาะสมครบถ้วน	43.37	39.76	15.66	1.20	-
2.2 สื่อประกอบการสอนมีความเหมาะสม	46.32	38.95	13.68	1.50	-
ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร					
3.1 วิทยากรสอนชัดเจนและเข้าใจง่าย	46.97	40.91	12.12	0.00	-
3.2 วิทยากรมีความรู้ในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี	62.20	26.83	10.98	0.00	-
3.3 วิทยากรเปิดโอกาสให้ซักถามเมื่อสงสัย และเปิดโอกาสให้ทำกิจกรรม	71.59	21.59	5.68	1.14	-

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ครูประจำการที่มาร่วมกิจกรรม ยังให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมดังนี้

1. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดกิจกรรม (2 วัน)
 - 1.1 อยากให้เพิ่มเป็น 3 วันจัดกิจกรรมต่อเนื่องกัน ไม่ควรเว้นระยะเวลาในวันที่ 1 และวันที่ 2
2. สิ่งที่น่าสนใจในการเข้าค่ายครั้งนี้
 - 2.1 เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง
 - 2.2 การดำเนินงานของนักศึกษา
3. สิ่งที่ต้องปรับปรุงในการจัดค่ายครั้งนี้
 - 3.1 ควรนำนักเรียนระดับชั้นประถมเข้าร่วมกิจกรรมด้วย
4. หัวข้อที่ต้องการให้ฝึกอบรมในครั้งต่อไป
 - 4.1 อบรมทั้งครูและนักเรียนซ้ำจะได้ความชำนาญมากขึ้นและควรจะเริ่มจากชั้นเล็กๆ ด้วย

ภาพที่ 4. ภาพกิจกรรมค่ายเยาวชน

กรอบการวางใจัดสำนึก: กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ชื่อโครงการ	โครงการบริหารพิพิธภัณฑ์พืชและประสานงานโครงการ
หัวหน้าโครงการ	อาจารย์ ดร.ณัฐกานต์ ศาสตร์สูงเนิน
สอดคล้องกับกิจกรรม	กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
สอดคล้องกับแผนแม่บท	ระยะ 5 ปีที่ห้า (ตุลาคม พ.ศ. 2554 – กันยายน พ.ศ.2559) กิจกรรมที่ 8

หลักการและเหตุผล

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (อพ.สธ.-มรภ.นครราชสีมา) เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สนองพระราชดำริ ดำเนินงานภายใต้กรอบการดำเนินงาน 3 กรอบ ดังนี้ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กรอบการใช้ประโยชน์ และกรอบการสร้าง ใจัดสำนึก

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มหาวิทยาลัยจึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และคณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการ เพื่อบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามโครงการ โดยมีหน้าที่ต่อไปนี้

1. จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
2. ร่างและจัดทำแผนแม่บทของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของอพ.สธ.
3. ร่างและจัดทำแผนปฏิบัติการรายปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.
4. สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่โครงการฯ
5. จัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานทุก 6 เดือน และรายงานประจำปีงบประมาณ

นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการดำเนินงานยังมีหน้าที่ในการดูแลและจัดการพิพิธภัณฑ์พืชมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงได้มีการจัดทำโครงการบริหารพิพิธภัณฑ์พืชและประสานงาน โครงการขึ้นเพื่อดำเนินการในภารกิจดังกล่าว

วัตถุประสงค์

เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการประสานงานโครงการการจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานและคณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการการบริหารพิพิธภัณฑ์พืช และสรุปผลการดำเนินงานโครงการประจำปี

กิจกรรม

1. เดินทางไปราชการเพื่อประสานงานโครงการที่สำนักงานโครงการ อพ.สธ. สำนักพระราชวัง
2. จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานและคณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการ
3. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการประจำปี

งบประมาณ

เงินงบประมาณแผ่นดิน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช งบประมาณแผ่นดิน ปีงบประมาณ 2558 จำนวน 20,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ดร.ฉัฐกานต์ ศาสตร์สูงเนิน เลขานุการและคณะทำงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผลการดำเนินงาน

1. การประสานงานโครงการ

- รายงานการเดินทางไปราชการเพื่อประชุมจัดทำแผนแม่บทระยะที่ 5 ปีที่ 6 เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2557 ณ สำนักพระราชวัง กรุงเทพมหานคร
- รายงานการประชุมคณะกรรมการโครงการ อพ.สธ. ครั้งที่ 1/2558 และ การประชุมคณะกรรมการอำนวยการจัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากรไทย : หวนดูทรัพย์สิ่งสินตน วันที่ 17 มีนาคม 2558 ณ สำนักพระราชวัง กรุงเทพมหานคร

2. การจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานและคณะอนุกรรมการดำเนินงาน

- รายงานการประชุมคณะทำงานโครงการฯ ครั้งที่ 1/2558 วันศุกร์ที่ 23 มกราคม 2558 เวลา 10.00 น. ณ ห้องประชุมศูนย์วิทยาศาสตร์
- รายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ครั้งที่ 1/2558 วันพุธที่ 18 มีนาคม 2558 เวลา 13.30 น. ณ ห้องประชุม ดร.เสาวนิต เสาวณานนท์
- รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการโครงการฯ ครั้งที่ 1/2558 วันจันทร์ที่ 18 พฤษภาคม 2558 เวลา 10.00 น. ณ ห้องประชุม 32.08.02 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการโครงการฯ ครั้งที่ 2/2558 วันพุธที่ 8 กรกฎาคม 2558 เวลา 13.00 น. ณ ห้องประชุม 32.08.02 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3. การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการประจำปี

ภาพที่ 5. การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานและคณะอนุกรรมการดำเนินงาน โครงการฯ

กรอบการสร้างจิตสำนึก: กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ชื่อโครงการ	โครงการจัดนิทรรศการในงานประชุมวิชาการและนิทรรศการ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ๑ ประจำปี 2558 “ทรัพยากรไทย: หวนดูทรัพย์สิ่งสินคน”
หัวหน้าโครงการ	อาจารย์ธีระ ธรรมวงษา
สอดคล้องกับกิจกรรม	กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
สอดคล้องกับแผนแม่บท	ระยะ 5 ปีที่ห้า (ตุลาคม พ.ศ. 2554 – กันยายน พ.ศ.2559)กิจกรรมที่ 8 (อยู่ระหว่างการเตรียมดำเนินกิจกรรม)

ภาพผลการดำเนินการการเตรียมเนื้อหาและวัสดุประกอบการจัดนิทรรศการในงานประชุมวิชาการและนิทรรศการ
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ๑ ประจำปี 2558
“ทรัพยากรไทย: หวนดูทรัพย์สิ่งสินคน”

ภาพที่ 6. นิทรรศการความหลากหลายทางชีวภาพ

ภาพที่ 7. นิทรรศการเทิดพระเกียรติพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารีในงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ประจำปี 2558

ภาพที่ 8. นิทรรศการพรรณไม้ในพระนาม

ภาพที่ 8. (ต่อ) นิทรรศการพรรณไม้ในพระนาม